

MTM och Legimus

Informationen är direkt hämtad från Myndigheten för tillgängliga medier MTM hemsida. Här kan du även läsa mer om talböcker, MTM , <http://www.mtm.se/tillgangliga-medier>, talböcker och Legimus , <http://www.legimus.se>

Myndigheten för tillgängliga medier

MTM, tillhör Kulturdepartementet. Vårt uppdrag är att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Vår verksamhet består bland annat av produktion och distribution av talböcker och punktskriftsböcker samt lättläst litteratur. MTM är de svenska bibliotekens lånecentral där det digitala biblioteket legimus.se är navet i verksamheten. En stor och viktig del utgörs av forskning och utveckling kring ny teknik för produktion och läsning. Ett särskilt uppdrag är att ge studerande på högskola tillgång till anpassad studielitteratur.

Talböcker

En talbok är en inläst version av en utgiven bok. Den är till för dig med en läsnedsättning. MTM gör talböcker för barn och vuxna med olika behov.

I MTM:s utbud finns flera olika typer av talböcker. Vi har skönlitteratur, facklitteratur och högskolelitteratur. Vi har också lättlästa böcker, böcker för lästräning, böcker på andra språk och böcker för språkträning. Alla som har en läsnedsättning har rätt att låna talböcker på sitt bibliotek eller ladda ner dem genom vårt bibliotek legimus.se.

Talbok eller ljudbok?

Skillnaden mellan en ljudbok och en talbok är både teknisk och juridisk. En talbok är avsedd för personer med permanent eller tillfällig läsnedsättning. Talboken produceras med offentliga medel och i enlighet med §17 upphovsrättslagen. Lagen går i korthet ut på att man inte behöver upphovsrättsinnehavarens tillstånd för att producera den utgivna boken som talbok.

Ljudboken är en kommersiell produkt som följer vanliga upphovsrättsliga regler och kan lånas eller köpas av alla.

Talbokstillstånd

Bibliotek ansöker om talbokstillstånd hos regeringen för att få tillgång till biblioteket legimus.se. Ansökan kan vara enkelt skriven och hänvisa till de punkter i lagen som man vill söka tillstånd för. Med talbokstillstånd får bibliotek och institutioner som exempelvis skolor:

- överföra tillgängliga texter och bilder över internet till personer med läsnedsättning
- kopiera framställda talböcker oavsett vem som framställt talboken från början
- framställa talböcker av offentligt gjorda litterära verk och sprida till personer med läsnedsättning

För att producera talböcker behöver MTM inte tillstånd från böckernas respektive upphovsrättsinnehavare, men varje produktion måste rapporteras till upphovsrättsorganisationen Alis. En talboksinläsning måste överensstämma med originalet, som ska vara ett utgivet verk.

Legimus

Legimus.se är ett bibliotek där du kan söka efter och låna alla våra böcker. Legimus är också namnet på MTM:s app där du kan hämta och läsa talböcker.

Att läsa talböcker

En talbok kan man läsa på många sätt. Det finns läsprogram för dator, appar för mobitelefon och surfplattor samt talboksspelare. Du kan också läsa talboken i mp3-spelare.

Läsprogram

Med ett läsprogram kan du läsa talboken i datorn. När du lyssnar på talböcker med text med läsprogram kan du samtidigt se text och bilder på datorskärmen.

Det finns flera läsprogram, både för Mac och PC, några av dem kostar pengar. Studenter från högskola och universitet kan beställa läsprogrammet Easy Reader från MTM utan kostnad.

Appar

Appen **Legimus** är MTM:s egen app för talboksläsning. Appen fungerar för både talböcker och talböcker med text. Den fungerar också med punktskriftsskärm. Det går inte att läsa talböcker för lästräning på appen just nu.

Det finns flera appar för talboksläsning, några kostar pengar.

Talboksspelare

I en talboksspelare kan du läsa och navigera i boken, spara bokmärken och låta spelaren starta på samma ställe nästa gång du lyssnar. Du kan också använda cd-skiva eller minneskort i din spelare.

Det finns många olika typer av talboksspelare. Du kan låna talboksspelare från bibliotek eller genom landstinget, eller köpa en egen spelare.

Mp3-spelare

Talboken består av mp3-filer och därför kan du oftast lyssna på den i en mp3-spelare. I mp3-spelaren kan du inte alltid välja mellan kapitel och sidor, öka eller sänka hastigheten, sätta bokmärken eller fortsätta från samma ställe i talboken efter att den varit avstängd.

Du är välkommen in till ditt lokala bibliotek eller skolbibliotek om du vill veta mer eller om du behöver hjälp med att skapa ett lånekort hos MTM.

Skolbibliotekscentralen Hässleholm

sbc@hessleholm.se

2015-06-10